

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-126-3703

Chișinău

„ 5 ” aprilie 2023

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-2975 din 21 martie 2023/număr unic 199/MEn/2023

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate, elaborată în baza examinării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (*Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale*), prevăzut de Acțiunea 8.2 din Capitolul 8 „Energetică” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Anexă: 6 file

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.04.05 17:13:52 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative** (*Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale*), prevăzut de Acțiunea 8.2 din Capitolul 8 „Energetică” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectului de Lege privind pentru modificarea unor acte normative (*Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale*) **transpune parțial:**

- **Regulamentul (UE) 2018/1999 (art. 1, art. 3 (1), (4), art. 10, art. 17)** al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanta uniunii energetice și a acțiunilor climatice (**Număr CELEX: 32018R1999**), de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2021/14/MC-EnC;
- **Regulamentul (UE) nr. 347/2013 (art. 1- 13 și Anexa II)** al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene (**Număr CELEX: 32013R0347**), de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii europene L 115 din 25 aprilie 2013, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/09/MC-EnC și nr. 2021/11/MC-EnC.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are ca scop continuarea procesului de armonizare legislativă în vederea alinierii legislației naționale la cel de-al III-lea pachet privind *piața internă a energiei*, care

cuprinde cinci domenii: separarea; autoritățile naționale de reglementare independente; cooperarea; ACER și piețe cu amănuntul echitabile. Astfel, pentru a îmbunătăți cooperarea transfrontalieră, pachetul a creat rețelele europene ale operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO-E) și rețelele europene ale operatorilor de sisteme de transport de gaze (ENTSO-G). Pachetul a inclus, printre altele, și politica privind rețelele transeuropene de energie (TEN-E), bazate pe dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 347/2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene¹.

Astfel, prin proiectul național se propune transpunerea dispozițiilor **Regulamentului (UE) 2018/1999** privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice („Legea europeană a climei”)², în vederea instituirii unor norme primare pentru punerea în aplicare a mecanismului de guvernare energetică și a acțiunilor climatice. De asemenea, se propune transpunerea și dispozițiilor **Regulamentului (UE) nr. 347/2013**, în vederea creării cadrului juridic național pentru facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică cu impact transfrontalier.

În context, menționăm că Comisia în Raportul său³ a remarcat că Moldova s-a aliniat la cel de-al treilea pachet energetic al UE, în principal, prin Legea cu privire la energia electrică, Legea cu privire la gazele naturale și Legea cu privire la energetică. Cu toate acestea, nivelul de punere în aplicare al *acquis-ului* UE rămâne destul de scăzut.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Politicii energetice europene*, pe segmentul legislativ al *pieței interne a energiei*.

Menționăm că, transpunerea și implementarea dispozițiilor **Regulamentului (UE) 2018/1999** și **Regulamentului (UE) nr. 347/2013** este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa VIII la Capitolul 14 „Cooperarea în sectorul energetic” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

La fel, obligația de transpunere a **Regulamentului (UE) nr. 347/2013**, încorporat în *acquis-ul* Comunității Energetice în Capitolul „Infrastructură”, prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/09/MC-EnC și nr. 2021/11/MC-EnC și **Regulamentului (UE) 2018/1999**, încorporat în *acquis-ul* Comunității Energetice în Capitolul „Guvernanța și Clima”, prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC din 30 noiembrie 2021, rezultă din angajamentele asumate de Republica

¹ Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii europene L 115 din 25 aprilie 2013, în versiunea adaptată și aprobată prin Deciziile Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/09/MC-EnC și nr. 2021/11/MC-EnC

² Regulamentul (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 663/2009 și (CE) nr. 715/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/UE, 2012/27/UE și 2013/30/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, a Directivelor 2009/119/CE și (UE) 2015/652 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 525/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2021/14/MC-EnC.

³ Analytical Report following the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council Commission Opinion on the Republic of Moldova’s application for membership of the European Union, Brussels, 1.2.2023 SWD(2023) 32 final, Chapter 15 Energy, p. 36

Moldova în calitate de membru al Comunității Energetice, în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice⁴.

a) Analiza comparativă a transpunerii dispozițiilor Regulamentului (UE) 2018/1999

În rezultatul analizei proiectului național, constatăm o transpunere parțială a Regulamentului (UE) 2018/1999, fiind preluate selectiv dispozițiilor și noțiunile referitoare la instituirea mecanismului de guvernare energetică și a acțiunilor climatice. Astfel, conform mențiunilor inserate în Tabelul de concordanță, prevederile netranspuse ale actului UE urmează a fi transpuse prin Regulamentul privind mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, care urmează a fi elaborat ulterior adoptării proiectului dat.

În context, ca urmare a examinării proiectului prin prisma dispozițiilor Regulamentului (UE) 2018/1999, comunicăm următoarele:

Modificările propuse la art. 2, alin. (1) din Legea nr. 174/2017 privind extinderea scopului legii prin instituirea mecanismului de guvernare energetică și a acțiunilor climatice corespund obiectului și domeniului de aplicare al dispozițiilor prevăzute la art. 1 (1) din Regulamentul (UE) 2018/1999.

Prin completarea cu Cap. II¹ (art. 7¹ – 7⁴) a Legii nr. 174/2017 se instituie și se reglementează mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, se stabilesc cerințele privind strategia și planul național integrat, precum și privind asigurarea raportării și a evaluării progreselor în corespundere cu prevederile art. 1, art. 3 (1), (4), art. 10 și art. 17 din Regulamentul (UE) 2018/1999.

La fel, prin art. 7¹, alin. (4) al Legii nr. 174/2017, au fost preluate cele 5 dimensiuni ale uniunii energetice, care urmează a fi integrate PNIEC (securitatea energetică, piața internă a energiei, eficiența energetică, decarbonizarea și cercetarea, inovarea și competitivitatea), prevăzute în art. 1(2) din Regulamentul (UE) 2018/1999.

Proiectul național modifică art. 4, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 174/2017, prin stabilirea derogării de la art. 24, alin. (5) din Legea 100/2017 și atribuirea în competența Guvernului a aprobării strategiei și a documentelor de politici în domeniul energetic, prevăzute la art. 72 din proiectul național. Totodată, la art. 5 din Legea nr. 174/2017, se completează atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei cu cele privind elaborarea și promovarea Regulamentului privind mecanismul de guvernare energetică și a acțiunilor climatice, strategiei energetice, a planului național integrat privind energia și clima, precum monitorizarea politicilor și actelor în domeniul energetic. Menționăm că, aceste prevederi sunt norme de creație națională și nu cad sub incidența reglementărilor UE.

Totodată, în rezultatul completării Legii nr. 174/2017 cu normele aferente mecanismului de guvernare energetică a acțiunilor climatice, au fost uniformizate și corelate aspectele ce vizează documentele de politici ce vor fi în acest domeniu, în alte legi relevante, cum sunt: Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. Astfel, ca urmare a examinării completărilor propuse la

⁴ THE ENERGY COMMUNITY LEGAL FRAMEWORK, 4.3 Edition, June 2022

Art. II, Art. III, Art. IV și Art. V al proiectului național, prin prisma obiectului și domeniului de aplicare al Regulamentului (UE) 2018/1999, precum și a documentelor care urmează a fi elaborate și aprobate la nivel național, menționăm că acestea sunt conforme și nu contravin normelor UE prevăzute în art. 1.

b) Observații de compatibilitate cu Regulamentul (UE) 2018/1999

Art. 3 Legea nr. 174/2017 a fost completat cu o definiție nouă - „obiectivele Comunității Energetice privind energia și clima pentru 2030”, preluată din textul adaptat al actului UE conform Deciziei nr. 2021/14/MC-EnC. Totodată, remarcăm că aceasta a suferit modificări conform Deciziei nr. 2022/02/MC-EnC și urmează a fi ajustată corespunzător.

În context, evidențiem că actul național de modificare are drept scop preluarea și transpunerea dispozițiilor actului UE, în versiunea adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2021/14/MC-EnC. Totuși, Decizia menționată a fost modificată prin Decizia nr. 2022/02/MC-EnC⁵, astfel fiind modificat și completat textul Regulamentului (UE) 2018/1999 (de ex. art. 2 (11), 2 (11bis), art. 4, art. 6 (1), art. (11cis), art. 23 (1)(a) etc., inclusiv, o anexă nouă nr. XIV Ținte pentru emisiile nete de gaze cu efect de sera în 2030 (Moldova: -68,6, 9; 10 MtCO₂eq). În context, evidențiem necesitatea corelării textului actului normativ prezentat pentru examinare, precum și a Tabelului de concordanță, la ultimele modificări introduse prin Decizia menționată.

Celelalte definiții UE nepreluate de proiectul național, fie sunt definite în alte acte normative existente în domeniu, fie sunt planificate a fi transpuse prin alte acte normative de punere în aplicare, enumerate în Tabelul de concordanță la proiect.

c) Analiza comparativă a transunerii dispozițiilor Regulamentului (UE) nr. 347/2013

În rezultatul analizei proiectului național, constatăm o transpunere parțială a Regulamentului (UE) 347/2013, or, un șir de prevederi naționale au suferit ajustări reieșind din contextul național și statutul de țară candidată la aderarea UE sau au constituit anterior obiect al transunerii prin alte acte normative naționale (de ex. criteriile de evaluare a investițiilor în proiectele de infrastructură a energiei electrice și a gazelor).

În context, ca urmare a examinării proiectului prin prisma dispozițiilor Regulamentului (UE) 347/2013, comunicăm următoarele:

Modificările propuse la art. 2, alin. (1), alin. (2) din Legea nr. 174/2017 privind crearea cadrului juridic necesar pentru facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică, cu impact transfrontalier, inclusiv, lărgirea aplicabilității legii asupra dezvoltării proiectelor de interes comun în cadrul Comunității Energetice corespund obiectului și domeniului de aplicare al dispozițiilor prevăzute la art. 1 din Regulamentul (UE) 347/2013.

⁵ Decision of the MC of the EC No 2022/02/MC-EnC on amending Ministerial Council Decision No 2021/14/MC-EnC amending Annex I to the Treaty Establishing the Energy Community and incorporating Directive (EU) 2018/2001, Directive (EU) 2018/2002, Regulation (EU) 2018/1999, Delegated Regulation (EU) 2020/1044, and Implementing Regulation (EU) 2020/1208 in the Energy Community acquis communautaire

Definițiile noțiunilor de „infrastructură energetică”, „proiect de interes comun”, „dezvoltator al proiectului de interes comun în cadrul Comunității Energetice” propuse la art. 3 din Legea nr. 174/2017 transpun definițiile din art. 2 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Noțiunile UE „strangulare în infrastructura energetică”, „rețea inteligentă”, „lucrări”, „autoritate națională de reglementare” sunt definite în alte actele normative existente în domeniu, fiind enumerate în Tabelul de concordanță la proiect.

Celelalte noțiuni UE, precum: „decizie exhaustivă”, „studii”, „punere în funcțiune” nu au fost preluate de proiectul național, iar autorul proiectului a prezentat argumentele nepreluării acestora în Tabelul de concordanță.

Prin completarea cu art. 31¹ (8), Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017 au fost reglementate proiectele de interes comun și transpuse prevederile privind integrarea proiectelor în planurile naționale privind infrastructura în conformitate cu art. 3 (6) din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin art. 31⁸, Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017 au fost introduse norme privind criteriile aplicabile proiectele de interes reciproc în corespundere cu dispozițiile art. 4 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin art. 31⁷, Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, a fost stabilită procedura privind implementarea și monitorizarea proiectelor de interes comun în corespundere cu dispozițiile din art. 5 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin completarea cu art. 31¹ (10), Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, au fost preluate prevederile privind desemnarea coordonatorului proiectului în corespundere cu dispozițiile din art. 6 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin completarea cu art. 31¹ (1), (3), Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, au fost preluate prevederile privind statutul prioritar al proiectelor de interes comun în corespundere cu dispozițiile din art. 7 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin completarea cu art. 31¹ (2), (3), (7), (9), Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, au fost preluate prevederile privind organizarea procedurii de autorizare, în corespundere cu dispozițiile din art. 8 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin art. 31¹ și art. 31³ Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, au fost preluate prevederile privind asigurarea transparenței și asigurarea participării publicului cu privire la prevederile actelor normative aplicabile în procesul de autorizare a proiectelor, în conformitate cu dispozițiile din art. 9 și Anexa VI privind liniile directoare, din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin completarea cu art. 31², Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, au fost preluate prevederile privind durata și organizarea procedurii de autorizare, în conformitate cu dispozițiile din art. 10 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin art. 31⁴, art. 31⁵, Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, au fost preluate prevederile privind analiza cost-beneficiu pe ansamblul energetic și facilitatea investițiilor cu impact transfrontalier, în corespundere cu dispozițiile din art. 11 și art. 12 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Prin completarea cu art. 31⁶, Cap. VII¹ a Legii nr. 174/2017, au fost preluate prevederile privind stimulentele aplicate pentru proiectele de interes comun, în conformitate cu dispozițiile din art. 13 din Regulamentul (UE) 347/2013.

Totodată, prin Anexa la Legea nr. 174/2017, au fost preluate parțial prevederile din Anexa nr. II „Categoriile de infrastructuri energetice” din Regulamentul (UE) 347/2013, care urmează să fie dezvoltate în vederea punerii în aplicare a priorităților în domeniul energetic (energia electrică și gazele).

Menționăm că, nu au fost transpuse prevederile adaptate prevăzute în art. 14 - 19 din Capitolul V „Finanțare” și Anexele nr. I, III-V, argumentele corespunzătoare fiind inserate în Tabelul de concordanță.

IV. Concluzii

Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, constatăm că, proiectul național asigură transpunerea parțială a dispozițiilor Regulamentului (UE) 2018/1999 și ale Regulamentului (UE) nr. 347/2013 privind instituirea mecanismului de guvernare energetică și a acțiunilor climatice și crearea cadrului juridic național pentru facilitarea dezvoltării proiectelor de infrastructură energetică cu impact transfrontalier, cu observațiile de compatibilitate expuse în Capitolul II al prezentei Declarații.

Totodată, evidențiem necesitatea corelării textului actului normativ prezentat pentru examinare, precum și a Tabelului de concordanță, la ultimele modificări introduse la Regulamentul (UE) 2018/1999 prin Decizia nr. 2022/02/MC-EnC.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Rodica Marcinschi, consultant principal

Tel: 022-250-414/68872686

Email: rodica.marcinschi@gov.md

